

Studiu CMS: Companiile din Europa Centrala și de Est sunt interesate de oportunitățile „verzi” oferite de Inițiativa „Belt & Road”. Varinia Radu, Partner CMS România: Investitorii chinezi și-au exprimat interesul pentru finanțarea și construirea proiectelor feroviare în România, a celor de infrastructura mare, dar și în domeniul energiei regenerabile

Companiile din Europa Centrala și de Est sunt din ce în ce mai interesate de sectoare ecologice și sustenabile, precum domeniile privind investițiile din cadrul inițiativei „Belt & Road” (BRI). Și sectoarele tradiționale legate de comerț, precum transportul și logistica, rămân încă populare.

Potrivit unui studiu realizat de firma internațională de avocatura **CMS**, care a chestionat 500 de manageri din companii internaționale de top, procente aproape egale de respondenți din CEE și China (49% și respectiv 48%) vad oportunități ale inițiativei BRI în energia regenerabilă, în timp ce aproximativ o treime (32%) dintre respondenții din CEE este interesată în mod activ de astfel de oportunități.

Mai mult de două treimi (70%) dintre participanții la sondaj din CEE și 84% dintre respondenții chinezi considera ca este important ca proiectele BRI să fie sustenabile și ecologice, mulți dintre respondenți fiind de acord ca îmbunătățirea sustenabilității îi va face mai dispuși să participe în astfel de proiecte.

Această schimbare către „investițiile verzi” se reflectă în scăderea entuziasmului pentru proiectele BRI care pot fi percepute ca fiind mai puțin verzi. În timp ce 24% dintre respondenții din CEE au vizat anterior proiecte de energie convențională, doar 9% spun că vor face acest lucru în viitor. Mai mult, doar 8% intenționează să urmărească oportunități în sectorul de petrol și gaze, comparativ cu cei 20% în trecut.

Sectoarele BRI „tradiționale” sunt domeniile care continuă să atragă cel mai mult interes; aproape trei sferturi (73%) din companiile din CEE considera proiectele de drumuri ca unul dintre sectoarele care oferă cea mai mare oportunitate, urmat de sectorul logistic (65%).

“România reprezintă o destinație atractivă pentru investițiile privind inițiativa „Belt & Road”, în special datorită oportunităților din sectorul energiei și a resurselor minerale. Însa, am atras până acum un nivel relativ scăzut de investiții chineze. Odată cu lansarea inițiativei de interes pentru dezvoltarea relațiilor economice în formatul de cooperare „16+1” și a inițiativei „Belt & Road”, România a semnat acorduri cu China pentru proiecte în valoare de 10 miliarde USD, inclusiv construcția diferitelor centrale electrice. În ciuda faptului că aceste proiecte nu au fost încă demarate, viitorul poate aduce noi oportunități pentru BRI în România. Guvernul român are în plan îmbunătățiri ambițioase privind proiectele de infrastructură în construcția de autostrăzi, drumuri și cai ferate, recent fiind semnat contractul pentru construirea unei șosele de centură în Zalău cu o companie chineză. Având în vedere semnalele pe care le primim din piață, investitorii chinezi și-au exprimat interesul pentru finanțarea și construirea proiectelor feroviare în România, a celor de infrastructură mare, dar și în domeniul energiei regenerabile. Rămâne de văzut care va fi rata de implementare efectivă în perioada următoare a unor astfel de proiecte în România”, a declarat [Varinia Radu](#), *Partner CMS România, coordonator al departamentului Petrol și*

Gaze în CEE și coordonator adjunct al departamentului Energie, Proiecte, Construcții în CEE.

„Studiul CMS arata ca piața din CEE ofera cele mai multe oportunități BRI în drumuri, logistica, rețele energetice și regenerabile”, a spus **Marcin Bejm**, *Partner și coordonator al departamentului „Energie și Proiecte” CMS Polonia*. „În timp ce regiunea se dezvoltă rapid și prosperă, există încă nevoia de a atrage mai multe investiții în infrastructura. BRI ar putea fi o modalitate de a umple golul în ceea ce privește infrastructura din CEE. Pentru a atrage finanțare internațională către BRI, orice proiect va trebui să îmbrățișeze principiile sustenabilității pe tot parcursul dezvoltării și funcționării sale.”

Orientul Mijlociu și Africa de Nord, interesate de proiectele BRI în CEE

În timp ce puțin peste un sfert (27%) dintre respondenții din CEE se așteaptă să își sporească implicarea în proiectele BRI, mai mult de două treimi (68%) dintre participanții chinezi anticipează o implicare mai mare în viitor.

În ciuda sentimentului contradictoriu dintre respondenții din CEE și cei chinezi legat de entuziasmul pentru proiectele BRI, un număr important de participanți BRI din alte părți ale lumii și-au exprimat interesul pentru proiectele CEE. Aproape jumătate (49%) dintre respondenții din Orientul Mijlociu și Africa de Nord doresc să exploreze oportunități în CEE și/sau Rusia.

Companiile din Europa Centrală și de Est confirmă faptul că piața internă este principalul teritoriu pentru orice implicare BRI. Aproape toți respondenții din CEE (97%) vor continua să caute în propria regiune proiecte BRI, în timp ce 41% menționează Africa de Nord ca fiind una dintre regiunile dincolo de granițele lor care ofera cele mai multe oportunități pentru BRI.

„Există un potențial enorm în CEE pentru BRI. Amplasarea geografică a regiunii este foarte importantă pentru rutele comerciale ale Chinei, iar interesul chinezilor pentru regiune este în creștere. Vedem investiții active în Europa Centrală și de Est, cum ar fi calea ferată Budapesta-Belgrad și autostrada Bar-Boljare din Muntenegru”, a declarat **Kostadin Sirleshtov**, *Managing Partner CMS Sofia și coordonator al practicii „Energie și Schimbări Climatice” în CEE*.

Efectele COVID-19 vor spori interesul privind „Drumul Matasii în Sanatate”

Studiul CMS a dezvăluit un consens puternic asupra faptului că pandemia de coronavirus va duce la un interes mai mare pentru inițiativa „Drumul Matasii în Sanatate” (*Health Silk Road - HSR*) - o majoritate covârșitoare de 94% dintre respondenții din CEE afirmând că se așteaptă ca acest lucru să se întâmple. Inițiativa HSR a fost lansată în 2017 de China și Organizația Mondială a Sănătății (OMS) pentru a consolida proiecte privind sănătatea în țările BRI, prin cooperare și sprijin chinez.

„O mare parte din accentul inițial al HSR s-a concentrat pe politici precum sănătatea publică și consolidarea schimburilor interumane. Cu toate acestea, în 2020, pandemia a dezvăluit insuficiențele infrastructurii de sănătate în multe țări BRI. Activitatea medicală a Chinei în primăvara anului 2020 în 150 de țări, inclusiv multe țări din CEE, a creat o impresie în general pozitivă și a subliniat beneficiile potențiale ale proiectelor de asistență medicală chineze”, a spus **Marcin Bejm**.

Alerta maxima cu privire la aspectele juridice și de reglementare

Aspectele juridice și de reglementare sunt considerate a fi cel mai mare risc în proiectele BRI pentru companiile din CEE, după cum indică aproape trei sferturi (72%) dintre participanții la studiu. Stabilitatea proiectului și aspectele politice reprezintă alte preocupări majore.

Proiectele BRI din țările CEE nu beneficiază în prezent de o masuri juridice sau fiscale speciale care să le diferențieze de alte proiecte de infrastructură. Mai mult, nicio țară din CEE nu intenționează să introducă reglementări specifice BRI.

„Indiferent de provocările ridicate, participanții la proiectul BRI sunt sfătuiți să-și gestioneze riscurile printr-un plan eficient de atenuare a riscurilor, cu măsuri adecvate de identificare, gestionare și atenuare a acestora”, a spus **Kostadin Sirleshtov**. „Acestea variază de la un due diligence robust și elaborarea și gestionarea atentă a contractelor, până la forumuri neutre de soluționare a litigiilor, cum ar fi arbitrajul internațional. De asemenea, este crucial să fie numiți consultanți juridici de calibrul care știu cum să navigheze în complexitatea acordurilor bilaterale și multilaterale.”

Despre studiu și rapoartele CMS referitoare la BRI

În prima jumătate a anului 2020, CMS și firma globală de cercetare Acuris au chestionat 500 de directori pentru a evalua opiniile cu privire la diferitele aspecte ale Inițiativei „Belt & Road” (BRI). Dintre cei 500 de respondenți, 50 se aflau fie în Europa Centrală și de Est, fie lucrau predominant în proiecte BRI în regiune, iar alți 100 de respondenți faceau parte din entități chineze. Toți respondenții erau fie activi, fie planuiau să participe în proiecte BRI. Respondenților li s-a cerut părerea cu privire la o serie de aspecte privind inițiativa „Belt & Road”, inclusiv privind implicarea în proiecte viitoare, precum și dificultățile pe care le-au întâmpinat până acum.

Rezultatele studiului sunt publicate într-o serie de șase rapoarte „CMS Belt & Road Initiative” axate pe regiune. Rapoartele privind China și Asia Pacific au fost lansate în septembrie 2020, urmate de cel privind regiunea Europei Centrale și de Est de astăzi. Rapoartele care acoperă Orientul Mijlociu, Africa și America Latină vor urma în următoarele luni.

Rapoartele pot fi accesate la adresa cms.law/bri.